

צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את „בית רבינו“, ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, „פרצת“ (בגימטריא 770), כמו בנין בית חזק³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ד„בית רבינו שבבבל“ – ש„נסע מקדש וישב שם“, והוא מקום המקדש גופי דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאו"א מישראל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית „בית רבינו שבבבל“, כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל - סה"ש תשנ"ב ע' 465)

32) ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה להגדלת והרחבת בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידי הק'. המו"ל].

33) ע"ד ובדוגמת בית המקדש – ש„הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם כו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב).

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

פקודי

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כו

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה
שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

פקודי

פרץ, ודרשו חז"ל²³ "זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניהם"²⁵.

... בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשירות שנים, שבעים שנה (תר"ם – תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, "כל השביעיין חביבין"²⁶ – שעי"ז נעשית השלימות דמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד "יוסיף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", עי"ז ש"פצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פרץ", "עלה הפורץ לפניהם".

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" (770) הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחרי (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י – תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" (770) הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש – תש"נ), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בני"י שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הדרת מלך"³⁰ (כולל גם "מאן מלכי רבנן"³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה

23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

24) מיכה ב, יג.

25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא "פצת" (770). ודו"ק.

26) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני השי"ת בתחלתו. ובארוכה – ד"ה זה תשי"א.

27) תבוא כט, ג.

28) ברכות ל, א.

29) שמואל"א א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א. מכילתא

ופרש"י משפטים כא, ו.

30) משלי יד, כה.

31) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב – ברע"מ.

א. "אלה פקודי המשכן..."

על הסבר הפסוק¹ "אלה פקודי המשכן... אשר פוקד על פי משה, עבודת הלויים ביד איתמר..." יש מחלוקת בין המפרשים²:

(א) לפי פירוש אחד, מוסבת המילים "אלה פקודי המשכן" לגבי מעשה המשכן המסופר בפרשה הקודמת, פרשת ויקהל, שבה מסופר במפורט אודות עשיית המשכן וכליו. לפי זה המשמעות של "פקודי המשכן... עבודת הלויים...", היא מלשון מינוי ותפקיד, שהמשכן וכליו הם, "פקודי עבודת הלויים שפקדם משה ביד איתמר"³, וכפי שמסופר בחומש במדבר⁴ שהלויים התמנו לשאת את המשכן וכליו.

(ב) "אלה פקודי המשכן..." – הכוונה היא לחישוב של הזהב, הכסף והנחושת של נדבת המשכן, המפורט בהמשך פרשתו. לפי זה המשמעות של "פקודי" היא מלשון מנין וחשבון, וההסבר של "עבודת הלויים ביד איתמר" הוא⁵, שאיתמר היה הממונה והגבאי על הזהב הכסף והנחושת, בסיוע הלויים⁶.

בפירוש רש"י לפסוק זה אנו מוצאים דבר מפליא, שלכאורה, פירושו על חלקו הראשון של הפסוק סותר את פירושו על חלקו השני של הפסוק:

- 1) ריש פרשתנו.
- 2) ב' הדיעות הובאו ברמב"ן, כלי יקר ועוד כאן.
- 3) ל' הרמב"ן כאן. וראה ראב"ע כאן. ולקמן בפנים מפרש"י.
- 4) במדבר א, ג. נ"ג. א. כה"כ. לא. לוי"ו. ד, ד (ובפרש"י). שם, טו ואילך. נשא ד, כד ואילך. שם, לא ואילך.
- 5) ראה תנחומא פרשתנו ה. שמו"ר פנ"א, א.ב. מפרשים שבהערה הבאה*. ועוד.
- 6) ראה רלב"ג ואברבנאל כאן. ועוד. ולהעיר מעורא ה, כט ואילך.

(* אבל ברמב"ן מפרש ש"הכל נתן משה במספר במשקל ביד איתמר". היינו מפני שמספר פקודי העדה ונחושת התנופה נעשו חלקי וכלי המשכן השייכים לפקודת איתמר (משא"כ פקודת אלעזר שנעשה מזהב – מכיון שלא ידעו "צפי כל כלי כמה זהב יש בו לא ספר נתנו משה להם במנין ובמשקל ולכן לא הוכיח כאן פקודת אלעזר"). וראה הערה 9. ואכ"מ.

על המילים "אלה פקודי" מבאר רש"י בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן...", כלומר, המשמעות של "פקודי המשכן" היא החישובים של נדבת המשכן, ופסוק זה אינו אמור לגבי הנאמר בפרשת ויקהל, אלא לגבי המופיע בהמשך "בפרשה זו".

ואילו על המילים "עבודת הלויים" מפרש רש"י: "פקודי המשכן וכליו היא⁷ עבודה המסורה ללויים במדבר לשאת ולהוריד ולהקים איש איש למשאו המופקד עליו כמו שאמרו בפרשת נשא"⁸ – כלומר, שב"פקודי המשכן" אין הכוונה⁹ לחישובים של נדבת המשכן המופיעים בהמשך, אלא למינוי על המשכן, "לשאת ולהוריד ולהקים..."¹⁰!

ב. "פקודי המשכן" – שני סוגי מנין

לכאורה, ניתן ליישב זאת לפי סוף דברי

7) באיזה דפוסים הנפוצים נדפס "הוא", ולכאורה הוא ט"ס.

8) ולא פ' במדבר – כי רק בפ' נשא מסופר אודות "עבודת הלויים ביד איתמר" (כי עבודת הקהלים בס"פ במדבר היא ביד אלעזר – שם ד, טו ובפרש"י שם ד"ה פקודת).

9) וקושיית הרמב"ן כאן, למה יזכיר פקודת איתמר ולא יזכיר פקודת אלעזר שהיא הנכבדת – י"ל שרש"י סובר* כתי' הראב"ע כאן בפירושו הקצר (וכן תי' בתוס' (הדר זקנים) כאן): ביד איתמר שהוא ממונה על חוב כלי הקדש (ולהעיר שגם לפי הרמב"ן צ"ל ש"אמר פקודת איתמר על הרוב" – ל' טור הארוך כאן. וראה ל' הרמב"ן).

10) בשפ"ח, דק"ל דפש"מ משמע דעבודת הלויים הוא פקודי המשכן כלומר מניין כלי המשכן לכן פ' לשאת ולהוריד". וצ"ע, שהרי מפורש ברש"י "פקודת המשכן וכליו היא עבודה המסורה ללויים", היינו שעבודת הלויים היא "פקודת המשכן וכליו".

[משא"כ להרמב"ן, אף שגם לפירושו, "עבודת הלויים ביד איתמר" שייך להמינוי דפ' נשא (ראה לעיל שוה"ג להערה 5) – הרי לא כתב (בפרש"י) ד"פקודי המשכן וכליו היא עבודה המסורה ללויים.. לשאת כו", אלא מפרש "פקודי המשכן" היינו "מספר ומשקל" דכסף פקודי העדה ונחושת התנופה (ע"ש)].

10) וראה אברבנאל כאן השאלה ה' ועוד.

(* וצ"ע בס' האיל משה (באר הטיב) – לבעהמ"ט משה משה – על פרש"י כאן.

לירושלים (כנ"ל).

יש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמו¹⁴ של "בית רבינו" שבדורנו:

"רבינו" – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש "ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסך נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ"¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלימותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹⁶ "אז ימלא שחוק פינו", "אז דייקא, לעתיד לבוא"¹⁷, כשיאמרו ליצחק (דוקא) "כי אתה אבינו"¹⁸.

ו"בית (רבינו)" – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל"בית רבינו" בפי כל ישראל, "770"²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד"פרצת", ע"ש "פרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"²¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גדר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל ("עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²² "פרצת עליך

(14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעהיוה"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"נ).

(15) ישע"י יא, יא-יב.

(16) תהלים קכו, ב.

(17) משא"כ בזמן הגלות, ש"אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק פינו" (ברכות לא, א).

(18) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.

(19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיו"ב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שהו"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדוד"ד שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.

(20) הן בלשון הקודש – שבע מאות ושבעים, הן באידיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה (אנגלית) – "סעועון סעועענטי".

(21) ויצא כה, יד.

(22) וישב לה, כט.

לקוטי

רש"י על "אלה פקודי" – "נמנו כל משקלי נדבת המשכן... ונמנו כל כליו לכל עבודתו". כלומר, שב"פקודי המשכן" אין הכוונה רק לחישוב של נדבת המשכן, אלא גם למנין של "כל כליו וכל עבודתו", המנויים בהמשך הפרשה¹¹, לאחר הסיפור אודות עשיית בגדי כהונה, בענין של "ויביאו את המשכן אל משה".

לפי זה מובן הקשר בין "פקודי המשכן" לבין "עבודת הלויים" שבהמשך הפסוק – כי ענין זה ב"פקודי המשכן", מנין הכלים וכל עבודתו, קשור לעבודת הלויים "לשאת ולהוריד ולהקים"¹², כנאמר בפרשת נשא¹³ "ובשמות תפקדו את כלי משמרת משאם", וכפי שמובן בפשטות, שהמינוי על משא המשכן כולל את התפקיד למנות ולחשב את כל כלי המשכן ולהשגיח על שלמותם וכדומה.

אך עדיין אין מובן: מדוע צריך רש"י להסביר ש"פקודי המשכן" כולל את שני סוגי המנין¹⁴, והכוונה במילים אלו אינה רק לחישוב של נדבת המשכן, אלא גם למנין של "כל כליו לכל עבודתו", ומשום כך הוא צריך לבאר שהמשמעות של "עבודת הלויים" היא בקשר למינוי על כלי המשכן¹⁵ "לשאת ולהוריד ולהקים"...?

ואדרבה: לכאורה, פירוש זה דחוק הוא, כי התורה מפרידה בין שני המנינים באמצעות הסיפור אודות עשיית בגדי כהונה, וקשה לומר שהפסוק "אלה פקודי המשכן" אמור גם לגבי

(11) לט, לג ואילך.

(12) עפ"י תומתק אריכות לשון רש"י – בד"ה אלה פקודי (כל כליו) לכל עבודתו, ובד"ה עבודת הלויים מוסיף (לשאת) ולהוריד ולהקים.

הלשון "כל כליו לכל עבודתו" הוא ע"פ ל' הכתוב לעיל (ס"פ תרומה) "לכל כלי המשכן בכל עבודתו", ובפרש"י שם "לכל כלי המשכן, שהיו צריכין להקמתו ולהורדתו כגון מקבות כו". ולכן מרמז רש"י ש"פקודת המשכן וכליו" כולל גם כלים אלה, להדגיש את השייכות לעבודת הלויים שהיא (לא רק לשאת, אלא גם) "להוריד ולהקים".

(13) ד, לב – הובא בראב"ע וספורנו כאן. (14) ואין לומר מפני ש"פקודי" ל' רבים – כי בנדבת המשכן עצמה נמנו כאן ג' פקודים, "לכסף ולזהב ולנחושת" (ל' רש"י כאן. וראה לקמן הערה 28).

(15) ובפרט שלכאורה דוחק לפרש ד"עבודת הלויים" קאי רק על חלק (וענין) אחד שב"פקודי המשכן" (מנין הכלים, ולא מנין משקלי נדבת המשכן).

פקודי

שיחות

הענין המופיע בפרשה שאחרי הבאה אחרי פרשה זו.

כיון שרש"י מבאר שהמילה "פקודי" היא מלשון מנין, הוא צריך היה להסביר כמפרשים הנ"ל, שהמשמעות של "עבודת הלויים ביד איתמר" היה שמשה מסר את המנין של נדבת המשכן ללויים ביד איתמר.

ג. רש"י – מאריך בלשונו

בנוסף לשאלה על סוף דברי רש"י "ונמנו כל כליו לכל עבודתו", יש להבין גם את תחלת דבריו, "בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן לכסף ולזהב ולנחושת".

פירוש זה מופיע גם ברשב"ם, אך שם נאמר בקצרה: "אלה פקודי – חשבון הכסף והזהב והנחושת". ואילו רש"י מאריך בלשונו:

(א) "בפרשה זו נמנו... – אילו היה רש"י אומר "מנין משקלי נדבת המשכן... כבר היה מובן ש"אלה פקודי" אינו אמור לגבי פרשת ויקהל, ששם אין כלל חישובים של נדבת המשכן, אלא ל"פרשה זו". ומדוע מדגיש רש"י "בפרשה זו"?

ומסבירים המפרשים¹⁶, שכיון שיש הפסקה של מספר פסוקים עד שהתורה מתחילה לפרט את החישובים¹⁷, צריך רש"י להבהיר שלמרות זאת מתאים לומר "אלה פקודי המשכן", משום שהחישוב מופיע "בפרשה זו".

אך יש להבין: רש"י צריך היה לומר: "אלה פקודי – מנין משקלי נדבת המשכן... האמור בפרשה" וכדומה. כלומר, תחלה לבאר את "אלה פקודי" ("מנין משקלי...") ולאחר מכן להוסיף היכן מפורט המנין ("בפרשה זו") – כפי שמפרש רש"י בתחלת פרשת תולדות: ואלה תולדות יצחק – יעקב ועשו האמורים בפרשה. מדוע פותח כאן רש"י במילים "בפרשה זו נמנו...?"

(ב) "נמנו כל משקלי נדבת המשכן" – מדוע חשובה הדגשה זו?

(16) ראה רע"ב, ס' זכרון, דבק טוב ועוד כאן.

(17) ובפרט ע"פ המשך פרש"י, שב"אלה פקודי" נכלל גם זה ש"נמנו כל כליו לכל עבודתו" – בפ' שלאחרי אחריו, כנ"ל בפנים.

יותר מכך: יש הבדל בין תרגום אונקלוס לבין תרגום יונתן: באונקלוס נאמר „אלין מניני משכנא“, ואילו תרגום יונתן אומר „אלין מנייני מתקלון וסכומהון דמשכנא“. רואים איפוא שאונקלוס, הקרוב יותר, כידוע, לפשוטו של מקרא, כלומר, לשיטת רש"י – מציין רק את הביטוי מנין, ואילו רש"י בוחר את הלשון הדומה לתרגום יונתן¹⁸ ומוסיף „משקלי“, ומצד שני: הוא משמיט את המילה „וסכומהון“¹⁹!

ד. „אלה – פסל את הראשונים“

ויש לומר, שההסבר לכך הוא: בפירושו על „אלה פקודי“ מתכוון רש"י ליישב שאלה פשוטה²⁰: הביטוי „אלה“ מצביע על התחלת ענין, ויותר מכך, כדברי רש"י בתחלת פרשת משפטים – „כל מקום²¹ שנאמר אלה, פסל את הראשונים“.

ואין מובן: אף אם נבאר שהמילים „אלה פקודי המשכן“ אינן אמורות לגבי הפרשה הקודמת, אלא לגבי חישוב הנדבות המופיע בהמשך הפרשה, בכל זאת זהו המשך ותוצאה (להיפך מ„פסל“) של הפרשה הקודמת – שלאחר שמסופר כיצד נדבו ישראל למלאכת המשכן, וכיצד שמשו נדבותיהם לעשיית

(18) ידועה השקו"ט האם ראה רש"י תיב"ע שעל התורה. ואכ"מ.

(19) ולהעיר שבתרגום ירושלמי מכת"י (שהוא בתור"ש פרשתנו כאן אות יב). „אלין סכומי משכנא“.

(20) ראה גם שפ"ח ומשכיל לדוד כאן.

(21) מלבד כאשר הוא סיוס וסיכום הענין שלפניו (ראה פרש"י בראשית ב, ד ובמפרשים שם. חזקוני ועוד ר"פ משפטים. ועוד. לקו"ש ח"ה ע' 42 הערה 34 בסופה).

ובנדוד לא פרש"י ד, „אלה פקודי המשכן“ הוא הסיכום דמעשה המשכן דס"פ ויקהל* – כי (נוסף על העיקר, שדוחק הכי גדול לומר שהסיכום דפ' ויקהל בא בתחילת פ' פקודי (פרשה זו). וראה לבוש על פרש"י בראשית שם – (הרי"ב) בפ' ויקהל מסופר רק ע"ד נשיית המשכן וכליו, ולא ע"ד „פקודי המשכן“ (שהרי לא נמנו שם כלי המשכן) – והל"ל „אלה כלי המשכן“ וכיו"ב.

(*) במשכיל לדוד כאן, „דלא שייך כאן תוספת שהרי זהו עצמו האמור למעלה אלא דהכא אתא לתת חשבון על הכלי“. ומשמע שמפרש ד, „אלה“ הוא הסיכום דלפניו. אבל צ"ע בדבריו. שהרי כאן בא לא רק הסיכום דלפניו כ"א מוסיף פרטי החשבון, לכסף ולזהב ולנחושתו. ומדוע לא שייך כאן, „ואלה פקודי המשכן“?

המשכן – מסר משה רבינו לישראל²² את החישוב של כמות הנדבות ולמה שמשו. ומתעוררת השאלה: מדוע כתובה כאן המילה „אלה“, שמשמעותה היא „פסל את הראשונים“²³, ולא „ואלה“?

שאלה זו מתרץ רש"י בהוסיפו שהמילים „פקודי המשכן“ אינן אמורות רק לגבי חישוב הנדבות²⁴, אלא גם למנין „כל כליו לכל עבודתו“ – ובכך מוסבר כיצד „בפרשה זו“ מתחיל ענין חדש בקשר למשכן. כפי שיוסבר להלן.

ה. „פקודי“ מלשון מינוי ותפקיד

במבט ראשון נראה²⁵, שבפירושו „בפרשה זו נמנו כל משקלי...“ מתכוון רש"י לבאר את המילה „פקודי“ מלשון מנין וחישוב, ולא מלשון מינוי²⁶.

אך את זאת שולל רש"י בעצמו על-ידי דבריו בהמשך „ונמנו כל כליו...“: אם המשמעות של „פקודי“ היא מלשון מנין²⁷, הרי אין הכוונה ל„ספירה“, פעולת המנין, אלא לכמות הכללית, סכום המנין – כפי שמוכח בתחלת פרשת תשא „כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם“, ששם מפרש רש"י „כשתחפוץ לקבל סכום מנינם לדעת כמה הם“ – ומשמעות זו של „פקודי“ אינה מתאימה למנין „כל כליו לכל עבודתו“, כי לגבי הכלים לא ציינה התורה את סכומם ומספרם, אלא בפסוק „מונים“ ומפרטים את הכלים.

ובכך שרש"י אומר שהביטוי „אלה פקודי“ קשור לשני המנינים – הן מנין נדבת המשכן והן מנין הכלים – הוא מבהיר: (א) שמשמעות

(22) ראה מדרשים שבהערה 5. ובכו"כ מפרשים כאן.

(23) וראה עץ הדעת טוב (להרח"ו) ריש פרשתנו. אה"ח כאן. ועוד.

(24) אבל מה שכ' בשפ"ח „דלא טעיה לומר דקאי דוקא אכלי משכן דסמוך ל' ותקשה לך למה מנה מנין המשקלות“ – צ"ע, דמכיון ד„ואלה מוסיף על הראשונים“, למה נטעה לומר דלא קאי על מנין המשקלות שבפרשה זו, ה„מוסיף“ על הנאמר בפרשה שלפניו (וע"ד „ואלה המשפטים“)?

(25) וכן פירשו (כוונת רש"י) בס' זכרון ומלאכת הקודש על פרש"י כאן.

(26) ע"ד וישב לט, ד"ה. מקץ מא, לד. ובכ"מ. וראה רש"י במדבר א, נ.

(27) ראה מלבי"ם כאן.

גאולתכם“.

... יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל„בית רבינו שבבבל“ בדורנו זה – ביתו

(בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

... בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה,

מסיימים ומשלימים „מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא הי' מתן תורה⁹), אשר „ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים¹⁰, וענין זה נעשה ע"י „בית רבינו“ שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזהו"ע ד„עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות“¹¹, ו„עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל“¹¹, שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ו עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹², אשר „ע"י הפצתה חוצה (יפוצו מעינותיך חוצה“, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹³.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד„בית רבינו“ – „מקדש מעט“ העיקרי

בגלות האחרון, „שנסע מקדש וישב שם“, ולכן „הרי הוא מקום המקדש גופי" דלעתיד, ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות יקודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) „כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי" הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם הי' מתחיל מאמצע הכותל לא הי' מגב"י התחתונים“ (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישע"י רמו תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות), הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לזח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

הוספה

בשורת הגאולה

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש"בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום "שנסע מקדש וישב שם"² בזמן הגלות ("בית רבינו שבבבל"³), ומשם יועתק למקומו בירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב"ם (בהלכות מלך המשיח⁴) "ובנה מקדש במקומו" – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, "ובנה מקדש בירושלים"? – ש"במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש"הרי זה משיח בודאי"), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב⁵ וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו "בי כנישתא דשף ויתיב"³, "שנסע מקדש וישב שם"), בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובנ"י) לירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמ"ש במדרש⁶ ש"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם", קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים ("שנסע מקדש וישב שם"), כי, לאחרי שמקדש העתיד יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל "הגיע זמן

(1) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא"ג מהרש"א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספ"א.

(5) ראה סנהדרין צה, א: "יתב אפיתחא דרומי".

(6) יל"ש ישעי' רמז תצט.

(7) ועפ"י יומתק הדיוק "עומד על גג בית המקדש" – ש"גגות . . . לא נתקדשו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), שרומז על חו"ל בערך לקדושת א"י.

לקוטי

פקודי

שיחות

המילה "פקודי" כאן היא מלשון מינוי ותפקיד. (ב) שגם במנין של "כל משקלי נדבת המשכן", בדיוק כבמנין הכלים, אין הכוונה שהוא מסר חישובים מדוייקים לישראל של סכומי הנדבות, וכיצד השתמשו בהן, כדי לשלול ממנו חשד וכדומה²², אלא שהוא מונה והולך, כלומר, מפרט את "משקלי נדבת המשכן", בדומה למנין של "כל כליו לכל עבודתו".

ולכן מדייק רש"י בלשונו "נמנו כל משקלי נדבת המשכן" ואינו מתבטא במילה "סכום" וכדומה: בכך הוא רוצה להדגיש יותר שאין מדובר כאן על מסירת "סכום מנינם" הכללי – "סכומהון", אלא התורה מפרטת רק את המשקלים²⁸ של הנדבות "לכסף ולזהב ולנחושת"²⁹.

ומטרת המנין היא בדומה למנין הכלים לכל עבודתו – ששני ה"מנינים" קשורים ל"פקודי", לתפקיד הממונה:

(28) ועפ"י תומתק ג"כ הוספת הפסוק גבי "כסף פקודי העדה" – "בקע לגולגולת (מחצית השקל)" (פסוק כו) – שלא נזכר לעיל בר"פ תשא (ל, יג) – להדגיש שגם הנתונה דבני" היתה קשורה (לא רק עם סכום כ"א גם) עם משקל. וכפרש"י "בקע, הוא שם משקל של מחצית השקל" (וראה לעיל ח"ש כד, כב: בקע משקלו. רש"י שם).

ועפ"י יש לתרץ גם הסדר בפרש"י "נדבת המשכן לכסף ולזהב ולנחושת" – כסף לפני זהב, היפך סדרם בהמשך הפרשה (ועד"ו לעיל, בהציווי – תרומה כה, ג; ויקהל לה, ה – וכן בהבהאה – שם, כ"כ. וראה גם תשא לא, ד. ויקהל לה, לב), והיפך דרגת חשיבותם (כמובן בפשטות. וראה רש"י בא יב, לה).

כי "משקלי נדבת המשכן" היינו שגם בהנדבה ונתינה ה' מודגש ענין המשקל) מודגש גבי כסף, "בקע לגולגולת".

(29) וזה גופא הטעם שנמנו רק דברים אלו (ולא שאר הדברים שבנדבת המשכן) – כי זהב וכסף ונחושת נמנים במשקל, משא"כ שאר הדברים מונים לפי השויות והחשיבות והתועלת וכו' שלהם. ובוה מובן ל' רש"י "כל משקלי נדבת המשכן", שכל הדברים שנמנים במשקל נמנו כאן. וראה לקמן סעיף ז.

(* וראה ע"ד ההלכה – צפנ"נ לרמב"ם הל' שקלים פ"א ה"ג וה"ה.

(**) גם "מחצית השקל" בשקל הקודש" הוא (כפרש"י תשא ל, יג), "משקל" (וראה רש"י שם ד"ה גרה וד"ה עשרים גרה. צפנ"נ ה"ג) – אלא שכדי להדגיש עוד יותר ענין ה"משקל" שבנתניה זו. מוסיף, "בקע", ש"הוא שם משקל של מחצית השקל".

בדיוק כפי שמנין הכלים קשור לכך שישראל הביאו את המשכן ואת כל כליו למשה כדי שיקבע שהם נעשו כראוי, כפי שנאמר שם³⁰, "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר ציוה ה'", ולכן מפורטים כל הכלים, כפי שהממונה צריך לוודא שכל הכלים ופרטיהם קיימים בכמות הדרושה ובשלמות –

כך היא המשמעות של מניית משקלי נדבת המשכן, שמשה, בהיותו הממונה וה"אחראי" על המשכן³¹, בדק את ה"חשבון" של משקלי נדבת המשכן³².

1. בפרשת "פקודי" מדובר על מינויים

וזהו החידוש, בפרשה זו" לעומת פרשת ויקהל:

בפרשת ויקהל מדובר אודות ההכנות לעשיית המשכן ואודות העשייה עצמה – בתחלה אודות נדבת המשכן ולאחר מכן כיצד בצלאל ואהליאב וכו' הכינו את המשכן ואת כליו.

ואילו בפרשתנו מדובר על "פקודי המשכן" – על המינויים והתפקידים של הממונים על המשכן.

היכן רואים "בפרשה זו" ענין של "מינוי" על המשכן? אומר רש"י "בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן... ונמנו כל כליו לכל עבודתו", שזהו תפקידו של הממונה – להקפיד ולהשגיח על חישוב כל הפרטים³³.

וכדי להדגיש יותר את החידוש "בפרשה זו", שכאן מדובר על ה"מינויים" של המשכן,

(30) לט, מג. – ומה שפרש"י (שם, לג) הוא ביאר על אופן הבאתו (רא"ם ועוד שם. וראה שיחת ש"פ פקודי תשל). ואכ"מ.

(31) וראה גם לקמן ע' 326 ואילך (ע"ד ההלכה), שבהענין ד"פקודי המשכן גו" ע"פ משה" התבטאה בעלותו של משה על כל עניני המשכן. ע"ש.

(32) והרי גם נדבות המשכן הביאו למשה דוקא (ראה ויקהל לה, ג).

(33) ולכן לא כ' רש"י "פקודי המשכן, מנין משקלי נדבת המשכן כו" – שאז ה' משמע שהפירוש דתיבת "פקודי" הוא "מנין" – כ"א (בדרך סיפור). בפרשה זו נמנו כו' ונמנו כו'.

נאמר בהמשך הפסוק „אשר פוקד על פי... עבודת הלויים ביד איתמר...“, כפי שרש"י מפרש על כך „פקודי המשכן וכליו היא עבודה המסורה ללויים במדבר לשאת...“: בכך מפרש רש"י את המשך הפסוק, שענין זה של „פקודי המשכן“, המינוי על עניני המשכן, אשר בעת עשיית המשכן „פוקד על פי משה“, הרי לאחז הקמת המשכן, נמסרה עבודה זו ללויים³⁴, כמסופר בפרשת נשא³⁵ בהרחבה, שהלויים ממונים על עניני המשכן.

ז. השאלות על פירוש החישובים

לפי הסבר זה מתורצות תמיהות נוספות בפרשה זו:

על חישוב נדבות המשכן בפרשתנו יש דיונים בדברי מפרשים רבים³⁶, שהרי, לכאורה:

(א) התורה מספרת למה השתמשו בכסף ובנחושת, אך אינה מספרת למה השתמשו בזהב, ורק מוזכרת כמות הזהב³⁷.

(ב) גם לגבי הכסף, החישוב הוא רק של „כסף פקודי העדה“, שכל אחד צריך היה לתת לתרומת האדנים – „מחצית השקל“ – אך אין חישוב לגבי כמות הכסף שנאספה נדבות המשכן, כמבואר בפירוש רש"י³⁸, שמכל הכסף שנתרם כנדבה יצרו את כל כלי השרת.

(ג) מלבד נדבות הזהב הכסף והנחושת נתנו כנדבה לתרומת המשכן עוד עשרה סוגים³⁹,

כמפורש בפסוק, ואין אנו מוצאים בתורה, שמשו מסר את החישובים של נדבות אל⁴⁰? (ד) נאמר⁴¹, שהביאו למשכן יותר נדבות מכפי הצורך, עד כדי „הותר“. וכאן אין מופיעים החישובים של „הותר“?

לגבי שלוש השאלות האחרונות מסבירים⁴², שמשו מסר את החישובים של הדברים החשובים ביותר, אך לא של הפרטים שאינם כל כך חשובים ויקרים⁴⁰, וכך אפשר להסביר, שסכום הכסף של נדבת המשכן לא היה גדול, וכן „הותר“ לא היה „דבר חשוב“⁴³.

אך אין די בפירוש זה: אם הסיבה לכך ש„נמנו כל משקל...“ היא משום שגבאי צדקה צריך למסור את החשבונות של כספי הצדקה כדי למנוע חטא וכדומה²² – הרי צריך לנהוג כך הן כשמדובר בסכום גבוה, והן בסכום פשוט: מצד „והייתם נקיים מה“ ומישראל“ צריך לפרסם חשבון מלא ומפורט, אפילו על שקל אחד⁴⁴.

ואם כך, קשה: כיצד ייתכן שרש"י אינו עונה על שאלות אלו, המתעוררות בפשוטו של מקרא, כפי שאכן רואים שחלק מן המפרשים מתרצים זאת במספר תירוצים, כל אחד בדרכו.

אך לפי האמור לעיל בפירוש רש"י אין הקושי קיימת מלכתחילה⁴⁵: במנינים המופיעים בפרשה זו אין התורה מתכוונת לומר שמשו מסר את החישובים המפורטים של כל נדבות המשכן, אלא שאלה המנינים שביצע משה, כממונה על המשכן, כדי לחשב את הנדבות. וכדי לספר ענין זה מספיקה דוגמה, המנין של הנדבות העיקריות, „לכסף ולזהב ולנחושת“⁴⁶.

ולכן אין קושי בכך שלא נמסר חשבון מפורט של השימוש בזהב – כי אין הכוונה כאן לפרט מה עשו בנדבות וכיצד השתמשו בהן, כדי להימנע מחשד, אלא, כדיוק רש"י „נמנו כל משקלי נדבת המשכן“, שמנין המשקלים מופיע בפרשה זו – „אלה פקודי“ – כי זהו תפקיד הממונה (והפירוט למה שמשו הנדבות מופיע רק בדרך אגב) –

ולכן אין הכרח לפרט את כל הפרטים⁴⁷ למה שימש הזהב, ואף לא בדרך אגב כשאר הנדבות.

ח. גם ה„משקל“ חשוב

מיינה של תורה בפירוש רש"י:

כאמור לפני כן, הדיוק בלשון רש"י הוא „נמנו כל משקלי נדבת המשכן“ – שמשו מנה כאן את ה„משקל“. אין כאן חשיבות לערך ולשווי של הזהב הכסף והנחושת, אלא רק של המשקל.

ההבדל בין משקל לבין ערך הוא: משקל הוא רק החומר וכמותו, ואילו ערכו של דבר תלוי בחשיבותו ובאיכותו – ה„צורה“.

בדומה לכך בעבודת האדם, כאשר יהודי עושה משכן לה' יתברך, על ידי קיום מצוות ויהדות בכלל, ישנם שני ענינים⁴⁸: עצם

(47) ראה לבוש שבעה ערה³⁶. וראה גם ראב"ע ועוד שבעה ערה ה"ל.

(48) להעיר ד, „בכל כוחו“ פי': (1) במצות מלקות – כח

העשיה – ה„משכן“, וכוונת המצוה – ה„שווי“ של העשיה, תוכנה וצורתה.

עולים לחשוב, שכאשר יהודי „מוסר“ לקדוש-ברוך-הוא רק עשיה גשמית, ללא כוונות – הרי כיצד מתאים לומר שאפשר על ידי כך לבנות משכן לה' יתברך?

על כך מדגישים, שמשקלי נדבת המשכן הם „פוקד על פי משה“: משה רבינו מתמסר ו„פוקד“ גם את ה„משקלות“ שנתנו לישראל, וכך הם ראויים להיות חלק מהמשכן לה' יתברך.

עד שהמטבע שנתנים ישראל נעשה⁴⁹ „מטבע של אש“⁵⁰ – חדור באש הנשמה⁵¹ – ועל ידי כך בונים את המשכן הפרטי בשלמותו,

ועל ידי זה – מקדימים וזוכים לבנין בית המקדש הכללי – השלישי, במהרה בימינו ממש.

(משיחת ש"פ פקודי תשכ"ה)

הגמני שבירו (מכות כב, ב, 2) בעניית אמר ישר"מ – כח הכוונה שבנפשו (שבת קיט, רע"א).

(49) בהקדמת כי תשא (משה) את ראש בני".

(50) פרש"י תשא ל, יג (מירושלמי שקלים פ"א ה"ד ובכמה מדרשים) – וממשיך „מטבע של אש ומשקלה מחצית השקל“, חיבור ד„אש“ ו„משקל“. וראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] חט"ו ס"ע 415 ואילך. לעיל ע' 268 ואילך.

(51) הלקוחה מתחת כסה"כ (זח"א (מהנ"ע) קיג, א. זח"ג (רע"מ) כט, רע"ב. נשא קכג, ב. ועוד) – כמטבע דמחצה"ש (ירושלמי שם ובכמה מדרשים).

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

ויהי"ר שעי"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד